

De heer
Procureur des Konings

AFVALSTOFFENBEHEER
ANORGANISCHE AFVALSTOFFEN

UW BERICHT VAN ·
UW KENMERK ·
ONS KENMERK ·
BIJLAGEN ·
CONTACTPERSOON ·
MECHELEN ·

- 8 JAN. 2007

verwijderen van asbesthoudende gipsisolatie

Geachte,

In antwoord op uw brief van 25 oktober 2006 kunnen wij u het onderstaande melden.

de feiten (samengevat)

In een keldergarage van een huis te 2300 Turnhout, heeft de onderneming „, gevestigd te „, op 25 september 2006 isolatie rondom de leidingen van de centrale verwarming verwijderd, om het plaatsen van een nieuwe cv ketel mogelijk te maken. Men plaatste de gipsisolatie vervolgens in kunststofzakken op de oprit van de woning. De eigenaar van de woning is mevrouw „. De woning wordt verhuurd aan mevrouw „-de heer „.

Mevrouw „ verklaarde dat de 4 werknemers een minimale ademhalingsbescherming en een overall droegen en dat het stof in het rond vloog. De trap en kelder werden na de werken met water gereinigd. Er zou ook stof in de woonkamer zijn beland. Het afvalwater kwam in de goot voor de garagepoort terecht. Men zou zo'n 16 lopende meter isolatie hebben verwijderd.

Mevrouw „; verklaarde dat zij ook niet instemde met de werkwijze. Ze heeft de onderneming daarvan op 28 september 2006 in een aangetekende brief op de hoogte gesteld.

In de, door opdrachtgever en onderneming ondertekende, offerte van de onderneming „ is er sprake van “verwijderen van de bestaande isolatie van rotswol met gips, verpakken van deze asbesthoudende materialen en dubbelwandige plastic zakken”. Andere informatie over op welke wijze het asbesthoudende materiaal zal worden verwijderd wordt er niet gegeven.

De heer _____ van de onderneming verklaarde in een PV van verhoor onder meer:

“Ik was niet op de hoogte dat het isolatiemateriaal asbest bevatte... De isolatie werd door ons omschreven als verdacht materiaal. De procedure is verschillend. Als ik zeker was dat het asbest betrof, mocht ik deze klus niet uitvoeren...Ik heb het aanwezige personeel de opdracht gegeven om het isolatiemateriaal te verwijderen met hamer en beitel en met een handzaag. Ik heb zelf niet gezien hoe deze klus werd uitgevoerd..Aanvankelijk was het de bedoeling om alleen de verwarmingsketel te vervangen. Mevrouw _____ bleef aandringen op het verwijderen van het isolatiemateriaal dat verdacht was....Ik heb deze isolatie steeds beschouwd als verdacht materiaal en niet als asbest....Wegens de lange procedure bij mogelijke asbestverwijdering kon deze klus niet geklaard worden door een erkende firma binnen het afgesproken tijdsbestek.”

Uit een analyse door het erkende laboratorium _____ bleek dat de gipshoudende isolatie asbest bevat.

Uit een luchtmeting na uitvoering van de werken op 4 oktober 2006 op 4 meetpunten in de kelder en 2 meetpunten op het gelijkvloers bleek dat de gemeten concentratie vezels in 5 gevallen lager was dan de detectielimiet (0,01 vezels/cm³). Eén keer was de gemeten concentratie net boven de detectielimiet.

de wetgeving

Ondernemingen mogen enkel materialen met losse of vrije asbestvezels verwijderen indien ze hiervoor erkend zijn door de Federale Overheidsdienst Tewerkstelling.

De beschermende maatregelen die men moet nemen bij de verwijdering van asbest worden beschreven in het Koninklijk besluit van 16 maart 2006 ter bescherming van de werknemers tegen de risico's van asbestblootstelling. Deze wetgeving over de arbeidsbescherming behoort tot de bevoegdheid van de Federale Overheidsdienst Tewerkstelling. De OVAM is dus niet bevoegd om te dit aspect te beoordelen.

Particulieren en ondernemingen met 1 werknemer moeten deze arbeidswetgeving niet naleven. Waarschijnlijk diende de onderneming _____ dit echter wel te doen daar de onderneming geen éénmanszaak is.

In het KB vermeldt men onder meer volgende maatregelen voor het verwijderen van los asbest: gebruik van ademhalingsbescherming, gebruik van de couveusezakmethode om asbesthoudende isolatie te verwijderen, een luchtmeting na de werken met het oog op vrijgave van de werf enz....

Het demonteren/verwijderen van afvalstoffen is geen milieuvergunningplichtige activiteit. De bovenbeschreven activiteit is dus geen overtreding van artikel 4 van het Milieuvergunningsdecreet.

De door de onderneming _____ gevolgde werkwijze is volgens de OVAM een overtreding van hoofdstuk 6.4 van Vlarem II betreffende asbestbeheersing, met name van art. 6.4.0.1 van dit hoofdstuk: “Tevens dienen de nodige maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat: ...4° bij de sloop van asbestbevattende gebouwen, constructies en installaties en het verwijderen van asbest of asbesthoudende materialen daaruit, waarbij asbestvezels of asbeststof kunnen vrijkomen geen asbest in het milieu terechtkomt.”. Hoofdstuk 6.4. van Vlarem II is immers van toepassing op niet-vergunningplichtige activiteiten.

Uit het Proces verbaal blijkt niet dat men voldoende maatregelen heeft genomen. Wat de concrete maatregelen zijn die de onderneming moet nemen wordt niet beschreven in de milieuwetgeving (Vlarem). Daartoe dient men te kijken naar het bovenvermelde KB.

Om particulieren beter te beschermen en te vermijden dat zij op eigen houtje of door een niet-erkende éénmansonderneming materialen met los of weinig gebonden asbest (laten) verwijderen zonder gepaste beschermende maatregelen, voorziet men in de toekomst een aanpassing van het Vlarem. Voor alle losgebonden materialen en hechtgebonden asbesthoudende materialen die niet op een eenvoudige manier kunnen worden weggenomen, zou er ook voor particulieren in Vlarem II een verplichting komen om een (door de FOD) erkende verwijderaar te contacteren.

Overeenkomstig art. 23 van het afvalstoffendecreet en art. 5.1.1.2.§2 van het Vlarea moet afval met vrije of weinig gebonden asbestvezels deugdelijk worden verpakt en conform de Europese voorschriften gekenmerkt. Art. 6.4.0.1 van Vlarem II is nog meer concreet: "Tevens dienen de nodige maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat: ...2° afvalstoffen die asbestvezels of -stof bevatten, zodanig worden behandeld, verpakt zijn of afgedekt, met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden, dat er geen asbestdeeltjes in het milieu terechtkomen". Dit betekent dat het afval hermetisch worden verpakt in een kunststofzak met asbestetiket. Deze artikels werden dus ook overtreden.

Alle asbesthoudende bouwafvalstoffen zijn in het Vlarea ingedeeld bij de gevaarlijke afvalstoffen. Gevaarlijk afval moet conform artikel 5.1.2.1. van het Vlarea opgehaald worden door een voor dit afval door de OVAM erkende overbrenger.

Afval met vrije of weinig gebonden asbestvezels moet in een hiervoor vergunde inrichting worden gecementeerd alvorens men het kan storten op een vergunde categorie I stortplaats (subafdeling 5.2.4.1. van Vlarem II).

Uit het Proces Verbaal blijkt niet naar welke bestemming de gipsisolatie is afgevoerd. Het afval zou opgehaald zijn door de onderneming zelf. De onderneming is volgens de OVAM databank niet erkend als overbrenger voor gevaarlijke afvalstoffen noch geregistreerd als vervoerder van afvalstoffen.

Bij illegaal storten van afvalstoffen kan de dienst Milieuheffingen van de OVAM overeenkomstig art. 47 en volgende van het Afvalstoffendecreet de verantwoordelijke onderwerpen aan het betalen van milieuheffingen.

In dit kader verzoekt de dienst Milieuheffingen u om een afschrift van het proces verbaal nr. en volgende. Ter informatie kan ik u meedelen dat het tarief voor het illegaal storten van afvalstoffen in 2006 123,63 euro/ton bedraagt. Een kopie van dit schrijven wordt aan de dienst milieuheffingen bezorgd.

conclusie

Uit de beschikbare informatie blijkt niet dat de opdrachtgever zich voor de uitvoering van de werken voldoende vragen heeft gesteld over de specifieke maatregelen en voorzorgen die men moet nemen bij het verwijderen van materiaal dat mogelijk los of weinig gebonden asbest bevat. Nochtans is de asbestproblematiek toch algemeen bekend en nog in het voorjaar en de zomer van 2006 in verscheidene Vlaamse media aangekaart.

De onderneming lijkt de wetgeving op verschillende punten niet te hebben nageleefd.

Indien men niet zeker is of een asbestverdacht materiaal asbest bevat lijkt het hoogst aangewezen om vooraf een analyse te laten uitvoeren, gelet op de gezondheidsrisico's en de opruimkosten die een ondeskundige verwijdering van asbest met zich meebrengen.

Varia

Mocht dit nog niet gebeurd zijn lijkt het noodzakelijk om de kelderruimte te laten reinigen door een onderneming erkend voor het verwijderen van asbesthoudende materialen alvorens de ruimte opnieuw te betreden en in gebruik te nemen.

Overeenkomstig het voorzorgsbeginsel kan het aangewezen zijn om (sommige) bovengrondse ruimtes op adequate wijze te laten reinigen, bijvoorbeeld met een aangepaste stofzuiger voorzien van een absoluutfilter.

Daar het gezondheidsrisico bij omgang met asbest toeneemt naarmate de blootstelling intensiever is en gedurende langere tijdperiode plaatsvindt zijn het vooral de werknemers van de onderneming Deservis die op termijn het meeste nadeel kunnen ondervinden van de gevolgde werkwijze, indien deze werkwijze tot de regelmatige geplogenheden van de onderneming behoort.

Uitgebreide (o.m. juridische en milieutechnische) informatie over bouw- en sloopafval, onder meer over asbestafval, kan men terugvinden op de OVAM website www.ovam.be, bij de rubriek "onderneming", "bouw- en sloopafval".

Hoogachtend,